

PATRICIA FALVEY

SESTRY
Z TITANIKU

motto

Sestry z Titaniku

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Patricia Falvey
Sestry z Titaniku – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

PATRICIA FALVEY

SESTRY
Z TITANIKU

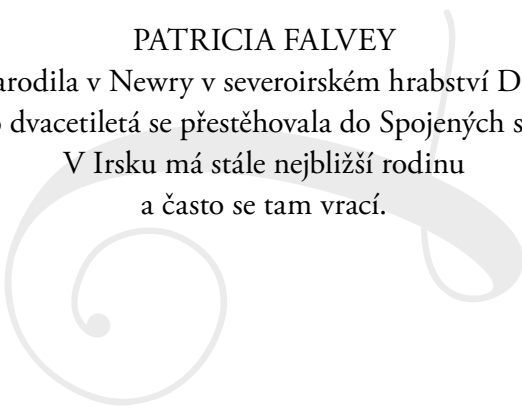
Praha 2021

Přeložila Kateřina Tomcová

PATRICIA FALVEY

se narodila v Newry v severoirském hrabství Down.
Jako dvacetiletá se přestěhovala do Spojených států.

V Irsku má stále nejbližší rodinu
a často se tam vrací.

Mojí sestře Connie

DONEGAL, IRSKO

1911

~ DELIA ~

Ten dopis z Ameriky změnil celý náš život. Pošťák mi ho předal obřadně, jako by šlo o drahocenný šperk. Prý co se pamatuje, nikdo z naší vesničky Kilcross, patřící k hrabství Donegal v severozápadním cípu Irska, nic podobného neobdržel a ani on sám za celý svůj život tak vzácnou zásilku nedoručoval. Když s pohvizdováním odjížděl na kole od našeho domku, stála jsem na prahu a v ruce držela obálku s řádkou zářivých známek připomínající pestrobarevného ptáčka.

Na prohlížení jsem příliš času neměla. Objevila se za mnou matka a nakoukla mi přes rameno. Instinktivně jsem se od ní odtáhla. Hrubě mi vytrhla dopis z ruky a dychtivě po něm šmejdila očima.

„Ten je pro mě,“ pronesla s vyčítavým pohledem. „Mělas mi ho hned přinést a ne tady stát jako mátoha. Ty seš prostě budižkničemu, tak je to!“

Dívala jsem se, jak se vzdaluje předsíní, a jako předtím už mnohokrát jsem se v duchu podivovala nad tím, jak impozantně může taková drobná žena působit. Nebyla o nic vyšší než já, ale v mých představách se vždy tyčila nade mnou, stejně jako když jsem byla ještě dítě. Když zmizela do kuchyně, utekla jsem ven. Oběhla jsem domek a jako o závod sprintovala nahoru do polí na svoje nejmilejší místo – ke skupině

vybělených a dohladka ošlehaných balvanů, jež tvořily kruh pod prastarým dubem, odkud byl výhled na širý Atlantský oceán. Celá uříčená jsem se posadila na jeden z kamenů a snažila se popadnout dech. Otrásla jsem se, když jsem náhle ucítila ledový zimní vzduch kolem sebe. Sem jsem utíkala pokaždé, když jsem potřebovala uniknout před matčiným hněvem. Jako malá holka jsem tu často v sebelítosti naříkala a byla jsem přesvědčená, že právě moje slzy omyly kameny dohladka. Dnes, v osmnácti, už jsem neplakala. Ale bolest v srdci zůstávala stejná.

Narodila jsem se jako dvojče. Můj bratr přišel na svět jako první a po porodu žil pouhé dvě minuty. Matka si vzala do hlavy, že mého bratříčka ukradly víly a namísto něho jí podvrhly mě. Takových příběhů se v našem koutu Irska povídá plno. Lidi z vesnice došli k závěru, že tu představu u matky vyvolalo vyčerpání po porodu a že ji to brzy přejde. Jenže matka si svoje přesvědčení nedala vymluvit a vždycky se ke mně chovala podezřívavě, někdy až znechuceně. I když jsem chápala její důvody, bolest z odmítnutí proto nebyla o nic menší.

Kdyby zůstal naživu můj bratr, pracoval by s tátou na farmě. Takový byl prostě život. Otcové učili syny hospodařit, aby se alespoň ten nejstarší mohl po jejich smrti ujmout farmy. Matky zase ukazovaly dcerám, jak vést domácnost, vařit, uklízet, starat se o prádlo a vychovávat děti tak, aby alespoň ty mladší dobře připravily do manželství. Nejstarší dceři bohužel připadal úkol zůstat v rodném domě a po smrti matky a odchodu ostatních dcer se postarat o otce a bratry.

Moje sestra Nora byla nejstarší dcera, a tudíž měla přijmout osud té, která zůstane v domě, až matka zemře, jenže

ta o tom nechtěla ani slyšet. Snila o tom, že se Nora stane ženou bohatého muže, takže nebude potřebovat ovládat domácí práce. Já jsem na rodinné farmě převzala synovskou roli; otec potřeboval pomoc a matka mě u sebe v kuchyni nechtěla.

Čas strávený o samotě s tátou, to byla jediná dobrá věc v mém životě. Každé ráno jsme společně vyráželi ještě před úsvitem. Podle jakési nepsané dohody jsme při práci nepromluvili jediné slovo. Obdělávat kamenitou půdu v hrabství Donegal vyžadovalo houževnatost, často zrozenou ze zoufalství. Můj otec se naučil vydobýt si z téhle nemilosrdné půdy živobytí stejně jako jeho otec před ním. Měli jsme čtyři dojnice, což bylo v Kilcrossu neobvyklé, slepice a pár otužilých ovcí. Mým úkolem bylo dojit krávy, sbírat vejce a zachraňovat ovce, které se občas zatoulaly příliš daleko do kopců. Kdyby nebylo školy, mohla jsem venku trávit celé dny a noci a přitom se těšit z tátovy mírumilovné společnosti.

Dokonce i za deštivých dnů jsem pobyt venku milovala. Déšť býval v Donegalu častým hostem, omýval zelené kopce a vsakoval se do žíznivé půdy. Někdy se snášel v podobě jemné mlhy, která mi laskala tváře, jindy zase v kroupách ostrých jako sklo a občas tvořil provazce rozvláčené divokými poryvy větru. Pokaždé jsem ho vítala s tváří obrácenou k obloze a přijímala ho jako křest. A když ustal, vzrušeně jsem očekávala, až se oblohou rozklene nádherná duha.

Když mi bylo sedm let, táta mě odvedl do vesnice ke svatému přijímání. Nazývat Kilcross vesnicí bylo trochu přehnané: ležel na křižovatce dvou cest, kde stál na jednom nároží hostinec a na druhém malý koloniál. Cesty lemoval asi tucet domů, kde bydlel lékař, veterinář a několik starých panen.

Většina obyvatel Kilcrossu žila na farmách nebo v chalupách, jako byla ta naše, roztroušených po okolní krajině.

Kostel na okraji vesnice představoval největší místní budovu a jeho věž bylo vidět z dálky mnoha mil. Vedle něj stála škola a fara. Otec McGinty, místní farář, byl malý hrbatý mužíček, který při hodnocení morálky svých oveček zastával roli soudce i poroty zároveň. Jeho hlas duněl jako hrom a v každém vesničanovi, ať to byl muž, žena či dítě, vzbuzoval bázeň boží. Když jsem ve slavnostních šatíčkách, které jsme od někoho koupili, dorazila k prvnímu přijímání, pohrozil mi prstem.

„Jak vidím, podvržené dítě ke mně přichází žádat o milosrdenství boží,“ zahromoval, „ovšem to ti náš Pán udělí jen tehdy, děvče, když ho přesvědčíš, že jsi ho hodna. Dosáhla jsi sedmého roku a tvé hříchy od nynějška padají na tvou vlastní hlavu. Bude to jen a jen tvoje vina, jestli upadneš v nemilost našeho Pána. A jestlipak víš, co se potom stane?“

„Půjdete do pekla, otče,“ zašeptala jsem.

Táta neřekl ani slovo, ale objal mě kolem ramen, jako by mě chtěl chránit před páterovým hněvem. Potom jsem každou neděli a o každém svátku chodila na mši a jednou týdně ke zpovědi v naději, že Boha a otce McGintyho přesvědčím o tom, že jsem vtělená dobrota.

V dětských letech mě ale tu a tam postihly i chvíle, kdy se mě zmocnila vzpurnost a já byla v pokušení dělat „zlé věci“, takové, jaké kukaččí mláďata dělávají. Snila jsem o tom, že vytáhnu z kredence matčiny milované talíře a rozbiju je na kousky; že tajně, až se nikdo nebude dívat, uhasím rašelinu v ohništi; že naliju do bandasky s mlékem petrolej, aby zkyslo. A až by se na mě matka obořila, jen bych pokrčila rameny

a zeptala se jí, co jiného by od podvržence čekala. Díky těmhle představám byla moje existence aspoň na chvílku snesitelná. Věděla jsem ale, že ve skutečnosti si nikdy netroufnu: i tak se mnou matka nakládala dost tvrdě a tohle by mohlo způsobit, že mě nadobro vyhodí z domu. Odvážné kousky tedy zůstávaly jen v mojí fantazii.

Občas mě ale přepadaly i pochybnosti, jestli matka neměla s tou zlou vílou pravdu. Už od útlého věku jsem totiž často dokázala předvídat věci dřív, než se přihodily. Někdy jsem se mýlila, ale postupem času jsem zjistila, že mám pravdu natolik často, že nemůže jít o náhodu. Nebyla jsem jako ty staré babizny ve vesnici, za nimiž matka nezřídká chodívala pro předpovědi z čajových lístků. Moje předtuchy byly mnohem jemnější a přicházely ke mně jen jednou za čas. Věděla jsem, kdy někoho z vesnice postihne rána osudu nebo kdy zase někdo jiný bude mít štěstí. O své schopnosti jsem se nikomu nezmínila, tím bych si vysloužila jen posměch.

Ačkoli mi to táta nikdy neřekl, věděla jsem, že mě má rád. Stejně jako jsem věděla, že matka mě ráda nemá. Zbožňovala mou sestru Noru, zatímco já jsem pro ni představovala v lepším případě jakýsi přívěsek, v tom horším pak těžké břímě.

„Pro svatou lásku panenky Marie,“ lamentovala občas, „já vážně nechápu, jakej strašnej hřích jsem spáchala, že na mě Pán seslal tu pohromu a dal mi tebe.“

Všechno bylo tím horší, že jsem koktala. Začalo to docela brzy poté, co jsem se naučila mluvit, a trápilo mě to celé roky. Vždycky se to zhoršilo, když mě přepadla nervozita, a úplně nejvíc se to projevovalo ve chvílích, kdy na mě matka křičela. Zkoušela jsem všechno možné, abych to přemohla,

ale bezúspěšně. Po čase jsem došla k závěru, že nejlepší bude, když budu mluvit co nejméně.

S ubíhajícími roky jsem se začala uchylovat ke knihám. Ředitelka školy slečna Faganová, mladá žena pocházející z Belfastu, si mě oblíbila a nosila mi knížky z městské knihovny v Donegal Townu. „Jsi chytré děvče, Delie,“ říkala, „a zasloužíš si lepší vzdělání, než ti může tahle malá škola poskytnout.“ Z knížek jsem mívala ohromnou radost. Staly se z nich moje kamarádky a přinášely mi útěchu za dlouhých zimních večerů, kdy škvírami v oknech hvízdal vítr a na střechu bubnoval déšť. Sedávala jsem na nehostinné půdě na své úzké posteli, hltala jednu stránku za druhou a nacházela radost v nových slovech, která jsem se učila – ne pouze pro radost z nových vědomostí, ale z vědomí, že mě oddělují od zbytku rodiny. Výraz „vetřelec“ pomalu v mojí mysli dostával nový, příznivý význam. Nejvíc ze všeho jsem milovala knížky, v nichž hrdinové odplouvali do cizích zemí za dobrodružstvím, za novými objevy a občas i za láskou. Za hezkých dnů jsem sedávala mezi svými kameny a vyhlížela na vzdálený Atlantik, ztracená v představách bujně zelené džungle, vyprahlých pouští, ostrovů bičovaných vlnobitím a rušných velkoměst, jež za nimi bezpochyby leží. Všechna ta místa se prostírala nesmírně daleko od naší donegalské vesničky a ještě mnohem dál od mého ubohého domova. A já je všechna chtěla vidět.

Když jsem seděla na kameni a sledovala, jak se divoké mořské vlny převalují a mění v šedivě bílou pěnu, uslyšela jsem za

sebou zvuky. Otočila jsem se a uviděla vzdálenou postavu otce, vysokou a vyzáblou, jak se nachýlena dopředu probíjí větrem. Plahočil se směrem k domu a v každé ruce nesl kýbl s kusy rašeliny na zátop. Jako dítě jsem se vždycky rozběhla k němu, abych ho přivítala, on mi odpověděl kývnutím a já pak poskakovala vedle něho, rukou se přidržovala držadla a snažila se udržet tempo s jeho dlouhými kroky. Na jeho mlčení jsem byla zvyklá. Někdy jsem přemítala, jestli mlčí proto, že vyrostl s irštinou na rtech a s anglickými slovy měl pořád ještě potíže. Jednou jsem ho poprosila, aby mě učil irsky, ale on zavrtěl hlavou. „To by ti nebylo k ničemu,“ řekl tehdy, „páč tuhle zemi maj Angličani a ty musíš umět jejich řeč.“

I teď jsem vyrazila za ním, vzala jeden kýbl a srovnala s ním krok, ponořená do vlastních myšlenek. Pak jsem si vzpomněla na ten dopis z Ameriky a bezděčně jsem zrychlila. Jaké překvapení asi skrývá? Přinesl nám snad štěstí? Ale než jsem překročila práh domu, bylo mi všechno jasné. I kdyby ten dopis nějaké štěstí přinesl, určitě nebude pro mě.

~ NORA ~

Ten dopis ležel v kuchyni na stole jako sladoučká, zakázaná laskomina. Máma ho odmítala otevřít, dokud táta nepřijde domů k večeři.

„Mami, prosím, nemohla bych se podívat dovnitř? Jenom nakouknu, jenom odtrhnu růžek, ani ho celý neotevřu,“ žadonila jsem.

Ale máma neustoupila. Jen tam seděla a koukala na mě jako kočka, co si hraje s myší. „Počkáme, než přijde tvůj otec. Takovou důležitou poštu, jako je dopis z Ameriky, musí otevřít hlava rodiny.“

V duchu jsem protočila panenky. Hlava rodiny, to mě podržte, pomyslela jsem si. Kdy tomu chudákovi dopřála, aby v tomhle domě o něčem rozhodl? Kdepak, máma měla ráda, když bylo po jejím, a táta do toho nikdy neměl co mluvit.

Ale proč teď mučila i mě a zdálo se, že si to užívá, tomu jsem už vůbec nerozuměla. Většinou mi stačilo jenom naznačit, že chci to nebo ono, a ona se mohla přetrhnout, aby mi přání splnila. Byla jsem přece její favoritka. Matka se vůbec netajila tím, že moje sestra Delia s její péčí nemůže počítat.

Když jsme s Delíí byly malé, rády jsme si hrávaly společně. Byla to drobounká a jemná plavovláška s šedýma očima a já jsem si někdy říkala, že máma má určitě pravdu, že *vážně* vypadá jako maličká víla. Byla jsem sice jen o dva roky starší,

ale mnohem vyšší a silnější než ona, s vlasy tmavými jako rašelina. A moc mě bavilo mít sestru za společnici. Jenže když jsme povyroستly, všechno se změnilo. Máma dělala, co mohla, aby nás rozdělila, držela mě u sebe v domě a Delii zase vyháněla ven jako nevítanou návštěvu. Nikdy mi nebylo jasné, proč nemá Delii ráda, ale taky jsem se sestry nikdy nezastala. Bála jsem se, že když to udělám, matka se obrátí i proti mně, a mně se její rozmazlování zamlouvalo. Kromě toho jsem na Delii žárlila kvůli tátovi. Celé dny se kolem něho motala po hospodářství a stačilo vidět, jak se jeden na druhého dívají, abych pochopila, jak se mají rádi. I na mě byl táta vždycky hodný, ale já věděla, že k Delii má blíž.

Často jsem si přála, aby všechno bylo jinak. Když jsem občas vídala, jak se jiné dívky smějí se svými sestrami a navzájem se svěřují, litovala jsem, že my s Delii se jim víc nepodobáme. Byla by to *paráda*, kdybychom se společně mohly hihňat a šuškat si o klucích z vesnice. Jenže naše Delia se o takové věci nezajímala. Vždycky někde lítala po polích a snila bůhví o čem nebo vysedávala s hlavou zabořenou do knížky. A já jsem pomalu dávala mámě za pravdu, že je to nanicovatá holka, co nikdy k ničemu nebude.

Konečně dorazil domů táta. Sklonil se, aby prošel nízkými dveřmi, a vstoupil do kuchyně. Došel ke krbu, vysypal do něj dva kýble rašeliny a pak se podíval na mámu, na mě a na stůl.

„Kde mám večeři?“ zeptal se.

Matka vzdychla. Z toho, jak svěsila ramena, jsem pochopila, že z ní právě vyprchala část radostného vzrušení z dopisu. Napadlo mě, že asi znovu myslí na to, jakou chybu udělala, když si tátu vzala. Dost často mi o tom povídala, hlavně

když mi vtloukala do hlavy, že se při výběru ženicha musím dívat vysoko.

„Ne abys udělala tu samou chybu co já,“ říkávala, „a vdala se z lásky! Koukni se, co dobrýho to přineslo *mně*? Trčím tu uprostřed pustiny, pro zábavu tu mám akorát krávy a ovce, nemám tekoucí vodu, dokonce ani kadibudku. Propadla bych se hanbou, kdyby se moje spolužačky ze školy dozvěděly, jak žiju. Já tam u nás platila za krasavici a všichni čekali, že si vezmu nějakýho pracháče. Holka, jen abys neskončila jako já.“

Podívala se na tátu. „Jen hezky prrrr, Peadare, večere tu bude za chvíličku. Teď se posad,“ řekla s úsměvem. „Máme tu veliký překvapení – přišel dopis z Ameriky! A všechny už od rána čekáme, až přijdeš domů, abys ho mohl otevřít.“

Otec si podezíravě změřil nejdřív obálku a pak matku. „Je tam tvý jméno. Tos to nemohla otevřít a odpustit si ty ciráty?“ namítl. „Anebo jsi už zapomněla číst?“

Táta jen zřídka mluvil s mámou takhle. Vlastně vůbec mluvil jen málokdy. Z máminy tváře zmizel úsměv. Popadla obálku, prudce ji roztrhla a přitom si cosi bručela. Bylo mi jí trochu líto. Chtěla z té události, v našich životech tak neobyčejné, udělat svátek, a kdyby ji teď táta polil ledovou vodou, nemohl by její nadšení zchladit víc.

Vytáhla z obálky tenký papír, drsnými červenými prsty ho rozložila a tiše si slabikovala pro sebe. Když dočetla, zvedla k nám zvlhlé oči, jako by právě uviděla zázrak.

„Tomu nebudete věřit...“ začala a pak se zarazila a znovu zalovila v obálce. Převrátila ji na stůl a z ní vypadly jakési cizokrajné bankovky.

„Pro matku boží,“ vydechla, „koukněte se na to!“

Měla jsem chuť s ní zatřást. „No tak, mami! Už nám to konečně řekni!“ křikla jsem.

Dokonce i táta se na ni s náhlým zájmem zahleděl.

Máma si dávala načas. Usmála se na otce, pak na mě, zhluboka se nadechla a začala mluvit.

„Ten dopis je od manžela moje neteře. Ta ubohá holka prej umřela na horečku. Ať je jí země lehká. Byla sice starší než ty, ale na smrt ještě mladá. Byla jediný dítě, co si moje nejstarší sestra pořídila s tím lumpem jménem Sullivan. Moc jsem ji neznala, protože Sullivan vzal celou rodinu do Ameriky, když byla Mary ještě malá...“

Měla jsem dojem, že zvědavostí snad vybuchnu. „Pro lásku boží, mami, tak už to vyklop!“

Matka se napřímila. „Ten dopis poslal jakýsi pan Aidan O’Hanlon z New York City. Zdá se, že se oženil, jak už jsem vám řekla, s mojí neteří Mary...“

Už jsem skoro ječela. Když uviděla, jak se tvářím, snažila se to urychlit. „Zkrátka, že prej mu Mary nechala malou holčičku jménem Lily. A tvrdí, že než umřela, prosila ho, aby poslal do Irska pro jednu z jejích sestřenic, aby mu pomohla se o to děcko postarat, a chtěla, aby napsal mně. Píše, že si přeje, aby ta ženská u něj dělala to... guvernanku. Co myslíte, že to jako má znamenat?“

„To znamená, že p-potřebuje u-učitelku.“

Delia nejspíš přišla do kuchyně, aniž jsme si jí všimli. Často nám připadalo, že nechodí, ale vznáší se jako duch. Podívali jsme se na ni a pak zpátky na dopis.

Matka si odkašlala a mluvila dál. „A to už jsem u toho nejlepšího. Ptá se, jestli nemám nějakou dceru, která by se na to hodila.“

Cítala jsem, jak mi v hrudi poskočilo srdce. Mohla to být moje šance, jak utéct do Ameriky? O něčem takovém už jsem roky tajně snila. Tady v Kilcrossu mě nečekalo nic dobrého a – upřímně řečeno – matka už mě začínala dusit. Ve škole mi to moc nešlo a nemohla jsem si vybírat. Ale naučit něco malou holčičku bych jistě svedla.

„A počkejte, až uslyšíte tohle.“ Matka ukázala na peníze. „Posílá peníze, za který máme koupit lístek do první třídy na *Titaniku*, to prej je loď, kterou právě stavěj v Belfastu. Má vyplout příští rok v dubnu.“

Matka vzrušeně oddechovala, když vzala do ruky ty podivně vypadající bankovky a zase je hodila na stůl. „Tvrdí, že Mary na tý první třídě trvala, poněvadž bys jí udělala největší službu na světě, kdyby ses postarala vo její holčičku.“ Matka našpulila rty. „Nejspíš se topí v penězích.“ Otočila se ke mně. „Tak co? Co si vo tom myslíš?“

Protentokrát jsem oněměla stejně jako táta. Máma určitě vybere mě, abych tam jela. Jenže teď mě poprvé, co se pamtuju, úplně zradila sebedůvěra. Co když ne? Co když radši pošle pryč Delii? Koneckonců se nikdy netajila tím, že by se jí ráda zbavila. Možná nebude chtít, abych odjela tak daleko, protože jí tu dělám jedinou společnici, je na mně závislá. Se zatajeným dechem jsem čekala a zdálo se, že to trvá věčnost.

Konečně se matka usmála. „Ale ne, zlato, měla by ses teď vidět!“ pronesla. „Koho asi tak myslíš, že tam pošlu? Snad ne tvoji sestru?“

Zatímco jsem vstřebávala to, co řekla, zahlédla jsem, že táta se ohlíží ke dveřím. Otočila jsem hlavu právě včas, abych si všimla, jak Delia vyklouzla ven do chodby.

~ DELIA ~

Nahoře na půdě jsem se svezla na podlahu, zavřela oči a hlavu si opřela o kolena. Chtělo se mi brečet, ale žádné slzy nepřicházely. Není to žádné překvapení, pomyslela jsem si, že matka vybrala Noru. Nora byla veselá, tmavovlasá a kyprá dívka s jasnými očima, která dobře věděla, kde je na světě její místo. Já jsem proti ní vypadala jako křehotinka se světlými vlasy a šedými očima. Vedle Nory jsem si vždycky připadala neviditelná a byla jsem přesvědčená, že v její přítomnosti si mě nikdo ani nevšimne. Samozřejmě že pro cestu do Ameriky se Nora hodila mnohem líp.

Bolelo mě vědomí, že jsem měla konečně na dosah ruky možnost odtud utéct a ona se nakonec vypařila. Samotnou mě překvapilo, že jsem tolik zklamaná. Vždyť příležitost uvidět všechna ta vzdálená místa, jež jsem znala z knih, pro mě ve skutečnosti nikdy neexistovala. Snad ten dopis přišel jen proto, abych pochopila, jak strašně se chci dostat odtud pryč a žít svůj vlastní život. Jenže jak? Občas jsem si brala šití, ale to bylo tak mizerně placené, že by mi trvalo stovky let, než bych si mohla dovolit cestu jenom do Dublinu, o New Yorku nemluvě.

Jednou, když mi bylo patnáct, jsem utekla z domu. Jeden místní farmář mě svezl do Donegal Townu. Tam jsem se potloukala po nádraží a dumala, kde seženu peníze na vlak

do Dublinu, když vtom se objevil táta. Neřekl ani slovo, jen vzal můj kufr a šel s ním pryč. Celou cestu domů ve voze taženém poníkem jsme mlčeli. Matka tehdy řekla, že mě měl nechat jít.

V Kilcrossu nebylo moc práce, kterou bych mohla se svým vzděláním zastat. Nemohla jsem ani prodávat v obchodě, protože jsem koktala. Právě proto jsem se po škole vrátila zpátky na farmu. A když jsem měla volno celý den, táta mi dával víc práce než dřív. Brzy jsem mu pomáhala sít a sklízet nebo s oboustranným rýčem dobývat a štípat rašelinu v mokřinách. Ale i když jsem volnou krajinu a tátovu společnost milovala, začínalo mi docházet, že je načase odejít.

Ze zamyšlení mě vytrhl zvuk kroků na schodech. Strnula jsem. Sem přece nikdy nikdo nechodí. Byla to moje ložnice, místo, kde jsem byla v bezpečí. S vrznutím se otevřely dveře a na prahu stál táta. Chvilíčku zaváhal, pak se ale sehnul a prošel malým otvorem. Když se v maličké místnosti narovnal, vypadal jako obr z pohádky.

Mlčky jsem čekala. On postával uprostřed půdy a nervózně přešlapoval. Potom si odkašlal.

„Já jen... že mě to mrzí,“ řekl nakonec.

Předstírala jsem, že nevím, o čem to mluví.

„A co?“

„Že jsi smutná. Viděl jsem ti to na očích, když máma řekla Noře, že pojede ona.“

Už dlouho mi neřekl tolik slov najednou. Měla jsem chuť ho ignorovat, jenže jsem chápala, kolik úsilí ho stojí každá věta, a srdce mi zjihlo.

„Na tom přece nezáleží, tati,“ zašeptala jsem, přestože jsem si právě tohle přála ze všeho nejvíc na světě.

Popošel blíž ke mně. Poprvé v životě jsem si všimla, jak rozbité a zablácené má boty. Kalhoty měl u kotníků ohrnuté a svázané provázkem. Jela jsem očima výš a viděla flekatý starý kabát, který nosil, co se pamatuju.

Očima jsem spočinula na jeho tváři. Oči měl smutné a vodnaté a stejně šedé jako ty moje. Uvědomila jsem si, že jsem svého tátu vlastně nikdy ve skutečnosti neviděla, a srdce se mi sevřelo.

„Ty chceš jet?“

Kývla jsem.

„Jo, táto, chci. Nic na světě si nepřeju víc.“

Odmlčela jsem se, ale pak konečně vybuchl všechen hněv, který jsem v sobě dusila. „Chci odjet, *strašně moc!* Chci pryč od té mizérie, kterou tu zažívám. Chci žít svobodný život, kde mě nikdo nebude při každé příležitosti kritizovat. Chci zažít dobrodružství a jo, možná i potkat lásku. Proč mě nikdo nemá rád, tati? Copak si to nezasloužím jako všichni ostatní?“

„Já tě přece rád mám, dcerko,“ zašeptal.

Ohromeně jsem k němu zvedla oči. Vždycky jsem věděla, že mě má rád, ale slyšet to z jeho úst... Měla jsem chuť vrhnout se mu kolem krku. Jenže moje zoufalství se vrátilo.

„A jaký má smysl o tom mluvit, tati? Bude to stejně jako vždycky – Nora dostane, co bude chtít, a já jako obvykle nebudu mít nic!“

Zabořil ruce do kapes u kalhot a pokýval hlavou.

„Možná,“ usoudil. „Ale co když najdu způsob, jak bys mohla odjet, dcerunko? Chtěla bys to?“

„Ano,“ vykřikla jsem. „Ano, chtěla!“

„Tak to je odpověď,“ uzavřel a obrátil se ke dveřím.

Chtěla jsem za ním vykřiknout: „Proč to děláš, tati? Proč mě mučíš, když jsou to jenom marné naděje?“ Ale mlčela jsem.

Dál už jsem o tom nepřemýšlela. Celý další týden jsem si šla po své práci na farmě a táta se vrátil k obvyklému mlčení. Potom za mnou jednoho dne přišel k balvanům, kde jsem seděla, a strčil mi do ruky nějakou obálku.

„Adresa jednoho domu v New Yorku, kde shánějí služebnou,“ řekl. „Dal mi to otec McGinty, ptal jsem se ho, jestli o něčem neví. Řekl, že prej to je dobrá katolická rodina a že von se bude modlit, aby měli dobrej vliv na tvou duši.“

Na obličejí jsem mu viděla, co si asi tak myslí o otci McGintym a jeho důvodech, a usoudila jsem, že přece nesejde na tom, čím to byl nápad.

„Jmenujou se Boyleovi a jejich hospodyně tě bude čekat v přístavu. Ten O’Hanlon poslal dost peněz na to, abych na tý nový lodi koupil nejlevnější lístek pro Noru i pro tebe.“

„A-ale co...“

Nevěřicně jsem na něj hleděla. Chtěla jsem, aby mi to vysvětlil. Co na to řekne máma? Jak to, že mě táta nechá odjet?

Žádnou odpověď jsem nedostala. Táta se otočil a pokračoval v cestě do domu, opřený o hůl z trnkového dřeva a s naším starým pasteveckým psem v patách. Když jsem hleděla za ním, kdesi v hlavě se mi začala rodit myšlenka, křehká a těžko uchopitelná jako drobný ptáček. Je možné, že by se štěstí konečně usmálo i na mě?

~ NORA ~

Když jsem zjistila, co táta provedl, zuřila jsem jako lvice. Se slzami v očích jsem ječela na matku. „Ale to byly *moje* peníze, mami! Tys mi slíbila, že pojedu já!“

Máma, která seděla u stolu v kuchyni, se na mě podívala. Pak zase odvrátila pohled a zahleděla se z okna. Nedokázala se mi ani podívat do očí.

„Ty přece pojedíš,“ pronesla tiše. „Akorát že tvoje sestra pojedje taky.“

„No jo, někde v podpalubí mezi lůzou! Delii to možná vyhovuje, ale mně teda ne.“

Těšila jsem se na cestu v první třídě; představovala jsem si, jak se procházím po palubě ve společnosti všech těch boháčů. Dokonce jsem se nechala unášet představou, že si mě nějaký zámožný mladík všimne. A teď mi to všechno máma zničila tím, že se nedokázala tátovi postavit. Koho asi tak potkám někde v podpalubí? Mladší syny, kteří museli vypadnout, protože farmu zdědí jenom nejstarší? Zakrslé prodavače, co nosí nos nahoru jenom proto, že nemají boty zabláčené stejně jako chlapci z farem? Všechny možné dobrodruhy? To jsem klidně mohla zůstat doma!

Zatímco se můj vztek živil z hanby nad tím, že budu muset cestovat v podpalubí, docházelo mi, že je v tom něco víc. Táta jednou provždy ukázal, že Delii má radši než mě.

Odjakživa jsem ho podezírala, ale teď jsem to věděla jistě: nic moc jsem pro něj neznamenalala. Dřív jsem si svoje pocity vykládala tak, že žárlím na Delii, ale teď mi došlo, že to není žárlivost, ale bolest. Chtěla jsem, aby i mě táta miloval. Člověk asi vždycky touží po tom, co nikdy nedostane.

Po chvíli jsem se uklidnila. „Ale proč, mami? Proč jsi mu to dovolila? Dřív jsi ho nikdy neposlouchala.“

Matka se mi podívala zpříma do očí.

„Ale já jsem s ním bojovala, ne že ne! Hádali jsme se, úplně na nože. Jenže on neustoupil ani o píd'. Ještě nikdy jsem ho neviděla tak neústupnýho.“ Zaváhala, jak by si chtěla rozmyslet, co dál říct. Když znovu promluvila, z jejích slov čísel vztek. „Nikdy jsem mu ten lístek neměla ukazovat. Sebral mi ho tamhle z komody a přemluvil faráře, aby mu ho pomoh vyměnit za dvě pryčny ve třetí třídě. Za mejma žádama to proved, lišák jeden stará.“

Pokrčila rameny. „A já vlastně nelituju, že ona vodjede. Copak bych to tu mohla vydržet, když ty bys byla pryč a já bych se tu na ni musela dívat vod rána do večera?“ S úsměvem se zvedla. „Aspoň že ve službě dostane za vyučenou. Když tu rodinu doporučil otec McGinty, tak to musej být pěkný tyran.“

Najednou plná života došla až ke mně a zůstala nade mnou stát. Nebyla vysoká, ale když stála takhle blízko mě, přísahalala bych, že je stejně velká jako táta. Odtáhla jsem se jako vždycky, když jsem dostala strach, že mě začne dusit v objetí.

„Já vím, co sis myslela, holčičko moje,“ začala, „určitě sis představovala, že v první třídě potkáš nějakýho prachatýho mladíčka. O tom žádná, proč ne, jenomže já mám pro tebe v plánu něco lepšího. Ty pojeděš hezky pracovat do New Yorku

pro pana O'Hanlona a časem ho přiměješ, aby si tě vzal. Dám na to krk, že ten chlápek má víc peněz než kterékoli z těch mladejch povalečů, co bys potkala v první třídě. Ty by ti naslibovali hory doly, než bys jim byla po vůli, a pak by tě vodhodili, aby si mohli vzít nějakou sobě rovnou.“ Odmlčela se. „Naproti tomu pan O'Hanlon je usedlej pán, kterej si nejspíš stejně hledá novou ženu – a ty mu to hledání jenom usnadníš.“

Chápala jsem moudrost jejích slov, ale současně jsem měla chuť se vzepřít tomu, aby mi zase říkala, co mám dělat. Už jsem na to mohla být zvyklá, vždyť to tak dělala celý můj život a já vždycky poslechla, protože jsem za to sklízela chválu a nějakou tu parádu. Hezky se mi poslouchalo, jak jsem krásná a že pro místní kluky jsem až moc dobrá. Líbilo se mi oblékat se podle poslední módy, až mi všechny kamarádky záviděly. Některé z nich, například Delia, se musely spokojit s darovanými hadříky a jiné musely nosit to, co jim matky přešly z obarvených hrubých pytlů od mouky. Žádná se ani zdaleka nemohla s mým oblečením měřit. Každou neděli ráno jsem si hrdě vykračovala davem s vědomím, že všichni se koukají jenom na mě. Říkala jsem si, že poslušnost vůči matce za to není nijak přehnaná cena.

Poslušná jsem tedy byla i teď. Přikývla jsem. „Máš pravdu, mami. Jako vždycky.“

Spokojně pokývala hlavou.

V ten den matka sundala ze skříně malou krabičku, v níž schraňovala peníze z prodeje vajec, a nechala ji tak až do

vyplutí Titaniku. Vzala mě do Donegal Townu, kde mě zahrnula novými šaty a klobouky, stužkami, novými střevíci, a dokonce mi koupila i malou lahvičku parfému, o kterou jsem žadonila. A vzala mě i ke kadeřníkovi. Prohlásila, že budu kráskou číslo jedna.

Jenom škoda, že v podpalubí bude všechno to snažení k ničemu.

TITANIC

1912

~ DELIA ~

Když nastal ten velký den, kdy jsme měly odcestovat do Queenstownu v hrabství Cork, kde jsme se o den později měly nalodit na Titanic, třásla jsem se strachem a současně vzrušením. Přístav v Queenstownu byl na opačném konci Irska a cesta tam byla dlouhá. Nejdřív nás čekala cesta ve voze taženém poníkem do Donegal Townu, tam jsme měly nastoupit do vlaku a pak ještě několikrát přestupovat. Mělo to trvat celý den. Nikdy v životě jsem necestovala tak daleko, stejně jako Nora. Nemohla jsem se dočkat, až uvidím ostatní části Irska.

Noc předtím jsem skoro nespala, mysl se mi zmítala mezi dychtivým očekáváním a děsem. Když jsme ráno opouštěly dům, byla ještě tma. Matka stála ve dveřích se založenýma rukama, zatímco táta připravoval vozík a zapřahal poníka. Když naložil naše zavazadla na korbu, Nora se rozběhla k matce a vrhla se jí kolem krku. Máma ji taky objala. Ačkoli jsem na ni neviděla, z hlasitého popotahování jsem pochopila, že pláče.

„Bůh ti žehnej, zlatíčko,“ řekla jí, „a pamatuj na všechno, co jsem ti říkala. Na lodi se kolem tebe budou určitě motat všelijací chlupci, ale ty musíš hledět mnohem výš.“

„Ano, mami. Budu,“ slíbila jí Nora vroucně, i když já jsem dobře věděla, že jí jen tak konejší. Když šlo o kluky,

Nora vždycky dělala jen to, co sama chtěla, a na nějaké sliby matce nebrala ohledy.

Čekala jsem, že máma něco řekne i mně. Stály jsme tam a snad celou věčnost na sebe hleděly. Nakonec mi popřála: „Šťastnou cestu,“ otočila se a zašla zpátky do domu. Snažila jsem se potlačit slzy. Navzdory všemu jsem doufala aspoň v pár laskavých slov. Koneckonců, mohlo to být naposled. Ale nic jiného se vlastně čekat nedalo.

Když jsme už téměř nastupovaly do vozu, z domu vystřelila naše kočka a s vrněním skočila Noře do náručí. Nora přitom radostně zavýskla.

„Micinko, ty moje chudinko,“ konejšila ji a hladila. „Bude se ti stýskat? Škoda že tě nemůžu vzít s sebou. Tak, teď buď hodná holčička a jdi dělat společnost mámě.“

Něžně položila kočku zpátky na zem. Nora měla velkou slabost pro zvířata, což mě u ní odjakživa udivovalo. Měla jsem dojem, že to jsou jediné bytosti na světě, které má radši než sebe samu.

Cestou od domu se obloha před námi začala barvit světle rudými odstíny. Přicházel úsvit, můj poslední irský úsvit, protože jsem hluboko v srdci věřila, že se už nikdy nevrátím. Můj smutek pro mě byl překvapením. Představovala jsem si, že mě vytoužený únik z domu a z Kilcrossu naplní jen radostí a nadšením. Vůbec mě nenapadlo, jak mi bude chybět Donegal a jeho zelené kopce, které se v okolním příšeří zvedaly jako nejasné temné stíny.

V dále jsem slyšela šumět vlny Atlantiku tříštící se o útesy. Před námi přes cestu přeběhlo s bečením stádo ovcí. Vzpomněla jsem si na svoje místočko v kruhu balvanů pod velkým dubem, kde jsem strávila tolik odpolední ztracená

ve vlastních představách. Zhluboka jsem se nadechla. To všechno mi bude chybět.

Vozík kodrcal po hrbolaté cestě a táta nemluvil ani s Norou, ani se mnou. Seděl zpříma, opratě držel volně v klíně a díval se před sebe. Tu a tam pobídl poníka půvabnou, měkkou gaelštinou svého dětství. Seděla jsem vedle něj a Nora na dřevěném sedátku za námi. Neklidně se ošívala a v tichu se ozývalo jen šustění jejích šatů. Oblékla si jedny z těch krásných, nových – na dlouhou cestu to nebyla zrovna nejlepší volba. Na druhou stranu Nora jen zřídka vystrčila nohu z domu, aniž by se předtím vyšňořila. Usmála jsem se pro sebe. Tu byste těžko přistihli v prosté bavlněné blůze a sukni, jakou jsem měla na sobě já.

Když jsme konečně dorazili na stanici, překvapil mě pohled na nepočtenou hrstku opozdílčů čekajících na nástupišti. Čekala jsem davy lidí, které se budou chtít dostat k Titaniku. V té chvíli mi došlo, že to blízcí se dobrodružství se mi jeví mnohem hroživěji než mým sousedům.

Táta sundal naše kufry z vozíku a postavil je na nástupišť. Ty dva největší patřily Noře. Včera večer úplně soptila a odmítala cokoli ze svého šatníku nechat doma. Já jsem naopak podobné problémy vůbec neměla. Můj skrovný majetek se snadno vešel do jednoho kufříku. Nesla jsem ještě koženou kabelku s našimi doklady, lístky na parník a zbytkem peněz od pana O'Hanlona. Ty jsem měla mezi nás rozdělit, až dorazíme do New Yorku. Nora prohlásila, že se s nějakými zavazadly rozhodně nebude cestou obtěžovat, což mě nepřekvapilo, vždyť Nora byla zvyklá, že ji vždycky někdo obslouží. Ano, řekla jsem jí, že by si svou část peněz měla vzít k sobě, ale ona mě jenom odbyla mávnutím ruky a povzdechem.

I přes všechno to sebevědomí dokázala být Nora někdy přílišně naivní.

Když táta vyložil naše kufry, narovnal se a podíval se na nás. Obě jsme čekaly, jestli promluví. On jenom došel až k nám, toporně rozpřáhl ruce, jako by se nás chystal obejmout. Nora ale ustoupila a odvrátila obličej.

„Sbohem, táto,“ řekla jsem rychle, aby to nebylo tolik trapné, „a přeji vám štěstí.“

Pokýval hlavou a svěsil ruce. Pochopila jsem, že mě nechce objímat. Všechen smutek měl vepsaný v očích.

Tu chvíli přerušil vlak, který se přiřítíl do stanice a celé nástupiště na okamžik zahalil do páry. Vystoupaly jsme po kovových schůdkách do vagonu třetí třídy a táta podal naše zavazadla průvodčímu. Našly jsme si místo v prázdném kupé. Nora hned spěchala k oknu, aby ho otevřela. Když se vlak dal do pohybu, vystrčila hlavu ven a začala mávat na tátu. „Sbohem!“ křičela. „Sbohem, tati!“ Napadlo mě, jestli to nedělá spíš kvůli lidem na nástupišti. Naše Nora si potrpěla na trochu toho tyjátru.

Posadila se. Pak odfrkla a zle si mě změřila. „V kupé první třídy určitě nejsou dřevěné lavice!“

Neodpověděla jsem. Zatímco vlak nabíral rychlost, do kupé vešli dva mladí lidé a Nora vyskočila, aby je přivítala. Byli to sourozenci Maeve a Dom Donnellyovi, které jsme s Norou znaly ze školy. Podle svých slov také mířili k Titaniku. Dívka se s obličejem bílým jako křída tiskla k bratrovi, jako by na tom závisel její život. Nora jako by její strach vůbec nevnímala. Přilepila se na ně a mlela páté přes deváté o cestě, která nás čeká. Mě si nevšímala, jako bych byla cizí člověk. Nevadí, pomyslela jsem si. Sáhla jsem po brašně a vytáhla

knížku. Knihy mi odjakživa dělaly lepší společnost než moje sestra, kdykoli a kdekoli.

Zbytek jízdy jsem strávila tím, že jsem se kochala výhledem na nádhernou krajinu. Když mě to přestalo bavit, vzala jsem knížku a četla si. Občas jsem přitom usnula. To druhé děvče usnulo skoro okamžitě. Její bratr brzy neměl, co by řekl, a tak se hlavou opřel o dřevěné sedadlo a začal tiše chrápat. Nora zavřela oči, brzy usnula také a hlavou si hověla na mém rameni. Podívala jsem se na ni. Ve spánku vypadala mnohem mladší. V mysli se mi mihla vzpomínka na to, jak jsme byly ještě děti a spokojeně si spolu hrály. Povzdechla jsem si. Život mohl být úplně jiný, kdyby to tak zůstalo.

~ NORA ~

Když jsme dorazili do přístavu v Queenstownu, zůstala jsem stát a v úžasu zírala před sebe. Titanic se nade mnou vypínal jako obrovské, pohupující se zvíře.

„Sto stop na výšku a skoro devět set stop délky,“ pronesl Dom, který stál za mnou. Ohlédla jsem se na něho. Jeho brunátný obličej jenom zářil a oči měl vykulené. Jeho sestra Maeve pořád visela na něm, k smrti vyděšená.

Natahovala jsem krk, abych dohlédla až na horní palubu. Stáli na ní lidé, kteří zase shlíželi dolů na nás. Ačkoli vypadali malí jako mravenci, daly se podle obrysů rozeznat peřím zdobené klobouky dam a buřinky pánů. To byli zřejmě pasažéři z první třídy, kteří se o den dříve nalodili v Southamptonu. Znovu mě přepadlo rozhořčení, které jsem cítila k Delii. Kdyby jí nebylo, byla bych tam stála s nimi a teď se dívala dolů na ten dav odrbanců, na muže v ošuntělých kamizolách a ženy nesoucí děti zavinuté do šátků.

Prošli jsme zdravotní prohlídkou, kde do nás všelijak štouchali a okukovali nás jako dobytek na trhu. Asi se báli, že na loď přineseme bacily a nakazíme tu smetánku na horní palubě.

„Dělej, Noro, pospěš si.“ Delia mě popadla za paži a táhla mě směrem k nástupnímu můstku. Zničehonic se ke mně chovala panovačně. Doma by si nikdy nedovolila se mnou

takhle mluvit. Vydala jsem se za ní na můstek a cestou jsem trochu klopýtala pod vahou svých kufrů.

Strašlivě jsem se bála vody – od té doby, kdy se mě Delia pokusila utopit v řece nedaleko našeho domu. Vždycky to popírala a tvrdila, že se mě jenom snažila udržet nad vodou a já se s ní začala prát. Já jsem jí ale nevěřila. A nevěřila jí ani máma. Rychle jsem odvrátila pohled a místo toho jsem zabodla oči do zad stevarda před námi.

Ten nás potom vedl po dlouhém schodišti o několik pater níž. Kufry mi připadaly čím dál těžší a já už funěla únavou. V každém dalším patře jsem zaúpěla. Pro matku boží, copak nás vede až do samého pekla? Konečně jsme došli do dlouhé úzké chodby, kterou po obou stranách lemovaly dveře. Stevard se zastavil u čísla dvacet tři a odemkl. Pak se na mě a na Delii usmál.

„Tak, tohle je vaše kajuta, děvčata,“ oznámil, jako by nám ukazoval Tádž Mahal. „Měly byste tu najít všechno, co potřebujete. Máte štěstí, že ji máte celou pro sebe, ti druzí dva cestu zrušili. Záchody jsou tamhle za rohem,“ ukázal doprava. „Jsou splachovací,“ pokračoval ve výkladu. „Vsadím se, že nic takovýho jste v životě neviděly.“

Zabodla jsem do něho pohled. „To bude všechno, děkuji vám,“ řekla jsem co nejvybranějším tónem. „Když budeme něco potřebovat, dáme vám vědět.“

Spadla mu čelist. Pak se hlasitě rozchechtal. „Ahá, ty budeš pěkný kvítko, holka,“ smál se. „Vážně, kvítko jak vyšitý.“ S těmi slovy se přesunul k další kabině.

V maličké kajutě byla čtyři lehátka a umyvadlo. Stěny z borového dřeva měly bílý nátěr a podlahu pokrývalo lino-leum. Nebylo to tak hrozné, jak jsem čekala, ale nehodlala jsem

Delii dopřát to potěšení a nic jsem neřekla. Dotlačila jsem svoje kufry k nejbližší posteli a posadila se. Vztekla jsem pozorovala Delii, jak otevřela ten svůj a chystala se vybalovat. Přitom si tiše broukala.

„Budeme potřebovat jen převlečení na dva dny. Mezitím si to vždycky můžeme přeprat,“ žvatlala, „takže ani nemusíme všechno vytahovat z kufry.“

Propichovala jsem ji pohledem. Vyprat!?! To mě podržte! Na téhle lodi jsme měly strávit pět dnů, a když nic, tak jsem si aspoň každý den chtěla vzít čisté kalhotky. Sledovala jsem, jak si připravuje dvě halenky, dvě sukně a dvoje kalhotky. Počítám, že víc toho ani neměla. Potom vyndala svoje knížky a položila je na postel. Ona a ty její knížky – člověk by řekl, že je má místo dětí. Kvůli tomu svému nekonečnému čtení používala slova tak dlouhá, že by se jimi jeden udusil. Odjakživa jsem byla přesvědčená, že to dělá schválně, abych vedle ní vypadala hloupě; škola nebyla zrovna moje silná stránka.

S úsměvem se otočila ke mně. „Chceš pomoci s vybalováním, Noro?“

Jak jsem ji sledovala, podráždění ve mně pořád rostlo, a když teď promluvila, úplně jsem vybuchla.

„Nechci!“ zařvala jsem. „Žádnou pomoc od tebe nepotřebuju. Kdyby tebe nebylo, tak bych si teď užívala ten luxus nahore v první třídě a neseděla bych tady, v týhle kobce!“

Delia tam stála s pusou dokořán a čekala, až přestanu křičet. Já jsem ale ještě neskončila.

„Ty jedna pohnaná ďábelská mrcho! Jak se ti podařilo tátu přimět, aby ti zařídil tu cestu, to teda nikdy nepochopím.“ V očích mě pálily slzy a ruce jsem zařala do pěstí.